

ДАШАВА — селище міського типу Стрийського району **Львівської області**. Центр селищ. ради, якій підпорядк. села Гайдучина, Олексичі, Щасливе. Знаходиться на р. Бережниця (притока Дністра), за 14 км від райцентру та за 6 км від залізнич. ст. Ходовичі. Через с-ще проходить автошлях Стрий-Галич, має автобусне сполучення з містами Галич, Моршин, Стрий. Є початк. пунктом **газопроводу Дашава-Київ**, спорудж. 1948. Площа 13,9 км². Насел. 2323 особи (2001, складає 105,4 % до 1989), переважно українці. Вперше згадується у писем. джерелах 1448, коли польсь. король Казимир IV Ягеллончик передав Д. і 100 ланів землі магнатові Гарлу. За 1,5 км від Д. за княжих часів існувало поселення, про що свідчать археол. знахідки. Виявлено також кам'яні знаряддя праці, зберігся курган кам'яної доби (кін. 3 тис. до н. е.). Ймовірно, його спалили татари, а жит. змушені були поселитися північніше. За нар. переказами володарем нового поселення став один з наближених хана Даша, від імені якого й походить назва смт. Від 1589 — у володінні стрий. старости, 1615 відійшла до І. Стадницького. Протягом 15–16 ст. Д. зазнала числен. татар. набігів. На 1692 тут було 76 дворів, на 1788 — 88, на 1900 — 186 (1305 осіб: українців — 1115, поляків — 50, євреїв — 86, німців — 54). Після 1-го поділу Польщі 1772 — у складі Австрії (від 1867 — Австро-Угорщина). 1866 тут засн. церк.-приход. школу, 1904 — навч. заклад, що готував дітей до вступу у духовну семінарію. На поч. 1-ї світової війни побл. Д. під час бурил. робіт, які провадила нім. фірма «Siemens» у пошуках калій. солі, відкрито родовища газу

(**Дашавське газове родовище**). 1918 увійшла до ЗУНР, 1919–39 — у складі Польщі, від 1939 — УРСР. За переписом 1921, у Д. проживало 2376 осіб: поляків — 1332, українців — 990, німців — 40, євреїв — 14. Жит. зазнали репресій від польс. та рад. влад. Від поч. липня 1941 до 5 серпня 1944 — під нім.-фашист. окупацією, входила до Ген. губернії. Нацисти розстріляли бл. 50 жит., 57 вивезли на каторжні роботи до Німеччини. У роки 2-ї світової війни у Д. діяло підпілля ОУН-УПА, організатором якого був завуч школи З. Гойсак (страчений органами НКВС у січні 1945; на фасаді заг.-осв. школи — мемор. дошка). Від 1952 — смт. Гол. підприємства: ТОВ «Онiкс» (виробництво буд. матеріалів), держ. підприємство «Дашав. завод композиц. матеріалів»; працює підземне сховище газу. У Д. — заг.-осв. школа, дитсадок; Палац культури, дит. муз. школа, б-ка; лікар. амбулаторія; є парк, спорткомплекс, відділ. 2-х банків. Пам'ятка архітектури — собор Пресвятої Богородиці (1893; УГКЦ). Встановлено пам'ятники Б. Хмельницькому, воїнам, які загинули під час 2-ї світової війни, пам'ятний знак на честь 70-річчя газовидобування в Україні, духов. комплекс. У Д. жила і похов. скульптор, художниця *М. Новицька*.

Рекомендована література

1. Заставний Ф. Край вугілля, нафти, газу. Л., 1961;
2. Стрийщина: Історико-мемуарний збірник. Нью-Йорк, 1990. Т. 1.

Т. В. Греськів, В. Я. Грицик

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Дашава / Т. В. Греськів, В. Я. Грицик // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-23713>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).